

PEST, DECEMBER 11.

50. szám.

II. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félvre 1 fnt 31 kr., s egész évre 2 fnt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félvre 1 fnt 66 kr., s egész évre 3 fnt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (kegyes tanítórendüek épülete 35. sz.) intézendők.

Családképek vázlatban.

VII.

A családanya.

(Folytatás.)

Hogy gyöngéd érzelmeket gerjeszsen a törvény a nő iránt, még az oktan állatok iránt is határozott rendszabályokat irt elő; így a tollatlan apró madarakat tiltva volt anyok jelenlétében a fészkekből kiszedni, vagy a bárányt az anyajuh, a borjut a tehénnek szeme láttára megölni. Ha az anyai szeretet még a barmoknál is tekintetbe vétetni parancsoltatott, mennyivel inkább tehát a nőnél. A ki terhes asszonyt megütött, és reá halála következett, a törvény értelmében Mózes II. k. 21. r. amaz is halállal bünhődött; ha pedig az ütés következtében életben maradt ugyan, de idétlent szült, úgy a bírák a bántalmazót annyira büntették, a menynyire a férj kívánta. Tekintve gyermekeit, a törvény halált kiált a gyermek fejére, ki anyja iránt tiszteletlen, engedetlen, Mózes V. k. 21. fej. Végre mint családanya, igazi társa volt a férfinak, és ez után feje a családnak, melynek belkormányzatát vitte. Sára, kit szent Péter apostol is megdicsér alázatossága miatt, Rebeka, Sefora, Debora, Gael, Abigail, kire még visszatérünk. Judit stb. erkölceik, bölcseségük, bátorságuk, ragaszkodásuk és hitök miatt nagy tekintélyben álltak és nagy befolyást gyakoroltak részint saját családjok, részint az egész nép gyarapulására.

Az ut a házassági elválásra nem volt ugyan még egészen elzárva, de nagy akadályra talált a közvéleményben, mely azt roszalta, és bizonyosan régi hagyományokon alapult; más részről csupán nyomós okból, különféle formások mellett, tanuk és elüljárók előtt jöhetett létre, miért is, kivált mikor a zsidó nép vallásához ragaszkodott, a ritkább dolgok közé tartozott. — A gyöngébb fél e szerint a törvény és közvélemény oltalma alatt állván, meg volt védve, nehogy a „keményszívűség” nek, e nép, úgy látszik, veleszületett hibájának, fölládoztassék!

Mindez azonban csak előhírnöke volt egy szebb

jövőnek, melyet a nő számára a kereszténység hozott. A nőnem Krisztussal támadott föl és ébredt új életre. Ez emelte föl őt a porból a bünnös Magdolna képében, hová évezredek óta taszítva volt; ez oldozta föl őt a házasságtörő asszony képében, és mosta meg őt a szövetség véreben; ő a megváltást a nőre nézve nem csak az örök életre, hanem a földi életre is kiterjesztette, azért nőt bizott meg, hogy tudassa az Ur dicső föltámadását és benne az övét is. A Megváltó nem csak az eget a földdel, hanem az emberi két nemet egymással is kiengesztelte, és köztük új szövetséget szerzett, az eredeti viszonyt köztük helyre állítván.

Lefegyverezte a férfit és megkötötte kezeit, úgy, hogy működhetik ugyan hivatása szerint, de azon ki nem csaphat a nélkül, hogy maga magán sebet ne ejtessen; a nőnek pedig visszaadta jogait, melyekkel őt kezdetben a Teremtő fölrüházta, de melyektől idő folytán igazságtalanul megfosztatott; őt a férfi társává és gyermekei anyjává tevő, úgy, hogy most az egész család tisztelete környezi őt és kíséri egész a sinig. Bámult a világ, mikor az apostol e magasztos szavakat hangoztatta: „Ti mindnyájan egyek vagytok az Urban”; halatlan volt a pogányok előtt, midőn teszem Tertullian feleségét az egész világ előtt, nővéreinek és legkedvesebb barátnéjának nevezte. A kereszténység jóltevő kovásza lassankint az egész néptömeget átjárta és átalakította, úgy, hogy, a mit a nő felől az evangéliom hirdetett, Konstantin és Justinian császárok alatt a polgári törvénykönyvbe is átszívargott. Hogy mivé varázsolta a kereszténység szelid geniusa a családi életet, azt Tertullian lelkes szavai tükrözik vissza: „Alig találok, úgy mond ő, alkalmas szavakat a keresztény házasság minden dicsőségének czélszerű kifejezésére. Az egyház köti meg azt; a legfölségesebb áldozat följajnlása megerősíti; a papnak áldása rányomja a pecsétet; az angyalok a tanubizonyosságok; a mennyei atya ráadja áldását. S minő szövetsége ez két keresztény félnek, kik ugyanazon reményben, ohajtásban, magaviseletben és függésben egyesülvök! Ők valójában csak egy testet képeznek, melyet egy lélek elevenít. Ők együtt imádkoz-

nak, és együtt adják magukat a bűnbánati és vallási szent gyakorlatokra. Az ő példájok kölesönös oktatás, intés és támogatás. Együtt mennek ők templomba s járulnak az Ur asztalához. Mindenök közös, a gondok, üldözések, örömek és élvek. Nincs titkuk, bizalmuk egyenlő, gondoskodásuk kölesönös; nincs köztük féltékenység, kivéve, hogy melyik szolgálja jobban az Urat" s b.

Beesületére legyen mondva a nőnemnek, meg kell róla vallani, miszerint senki sem fogta föl jobban nálánál, hogy mit köszönhet a világ, de legkivált ő, a kereszténységnek, és meglepő ama buzgóság és föláldozó szeretet, melyvel azt mind szerzője, mint hirdetői iránt, mind pedig tanítványaiban fölkarolta. Ily dolgot, oly hithideg korban, minő a mai, nem árt részletezni!

Az ur Jézust fáradságos utazásaiban gyakorta gyámolítá gyöngéd asszonyi részvét. Az evangeli-ták egyhanguan bizonyítják, miszerint élelméről asszonyok gondoskodtak, ők szolgáltak neki és, hogy ezt tehessék, követték őt gyermekeikkel együtt. Majd magasztaló szavakkal leplették meg őt, mint sz. Marcella, ellenségei közepett, kik ezt kaneval szemmel nézték; majd megvendégelik, mint a szorgalmatos Mártha; majd lábaihoz telepednek, hogy hallhassák az élet igéit, és szent áldását kérik kisdedeikre. Mig többen a férfiak közül csak éjjel, lopva merték őt fölkeresni és ezt is gondosan palástolták, nehogy mások észrevegyék, addig ők nem félnek drága illatszert önteni szentséges fejére az egész világ szeme láttára; mig a Megváltó panaszkodik, hogy nem talál hitet Izraelben, addig egy gyarló asszony megszégyeníti a keményszívű zsidókat, kihez az Ur így szól: „Oh asszony! nagy a te hited.“ Mig a félénk romai helytartó őt ellenségeinek kiszolgáltatta, felesége, noha pogány volt, védelmére kel; Jeruzsálem jámbor asszonyai a részvét könyveit hullatva kísérték őt a kereszt útján, mit Ő szenvedése közepett sem tudott szó nélkül hagyni; a legenda szerint sz. Veronika volt az, ki neki, hogy a lefolyó vért orcájáról letörölhesse, fehér keszkenőt nyujta; mig az apostolok ijedőkben szétfutottak, ők seregesen álltak a kálvárián (Máté 27); őket mi sem rettentí vissza, és mig a tanítványok elzárták magukat, nehogy megtámadtassanak, ők husvét hajnalán bátran lépnek a szent sirhoz, hogy megadják a végfiszteletet az Üdvözítő szent testének; egy szóval, nem olvassuk, hogy asszony csak egyszer is kicsufolta vagy megszorította volna az Urat, őt, ki a férfiaktól annyira méltatlanságot szenvedett. — A kik így ragaszkodtak az Üdvözítőhez, nem lehettek érzéketlenek az iránt sem, ki által nyerték az élet szerzőjét, a boldogságos szűz anyához. Ő az egész asszonyi nemnek disze, mintaképe, koronája; ő benne lettek fölmagasztalva mindnyájan, mert az ő dicsősége róluk tükrözdik vissza. „Levetette a hatalmasakat a székről — a zsarnok férfit — és fölmagasztalta az alázatosakat“, az elnyomott asszonyt, éneklé gyönyörű dallamában az Istenanyja, kinek tisztelete- és becsülésébe ajánlotta. Mária az ő oltalma Isten után, nem csoda tehát, ha ideje korán anyai szárnyai alá menekülni iparkodott. A régi hagyomány szerint az Istenanyját agg korában két szűz ápolta; és a ház, melyben lakott, szüntelen hemzsegett tisztelőinek sokaságától.

Hasonló részvétet tanusítottak a nők az Ur apos-

tolai, az isteni ige hirdetői iránt. A szent-írás szerint állhatatosak voltak velök az imádságban, megjelentek a gyülekezetekben, részt vettek az oktatásban, áldozásban. Az apostolok leveleiben van róluk említés. Sz. Pál Görögönből a romaiakhoz irt gyönyörű levelét sz. Phoebe által küldötte el nekik; ugyanő Timotheusnak ajánlja azon ajtatos asszonyokat, kik őt az evangéliom terjesztésében gyámolították, névszerint Lydia Filippiben, Korinthusban Priscilla. Midőn szent Péter apostolfejedelem Romába érkezett, hogy ott püspöki székrét megalapítsa, egyedül Priscilla előkelő asszony, és két leánya Pudentiana és Praxades fogadták őt; ezeknél szállott meg, házukat átengedték neki templomul, mely mai napig fönáll. Ugyanezen apostolfönököt keleten gyámolította sz. Petronilla, sz. Andrást Maximilla, sz. Mátét Iphigenia, sz. Fülöpöt az ő két leánya: ezek mind letették a szüzességi fogadást. Majd nem sokára az öregebbek közülök templomi szolgálatra alkalmaztatnak mint diaconissák; ilyenek voltak a három Priscilla, Hilaria, Flavia, Severina, Firmia, Justa, Cyriaca, Lucina, mind megannyi gazdag özvegyek, kikről olvassuk, hogy naponként imádkoztak a vértanuk sirjainál, melyeket oly gondossággal ékesítettek föl, minővel más nők termeiket szokták ékesíteni (Cantu Caesar 6 k. 128. lap.) Résztvettek ők az evangéliom terjesztésében mind szóval, mind példával, így pl. sz. Pudentiana csak egy ízben 96 egyént vezetett Pius pápához, kiket megtérített. Sz. Athanasia szűz és vértanu a börtönben 200 férfit és 600 nőt térített meg; hasonlót lehet olvasni sz. Daria vértanuról és más számtalanokról. De leginkább mégis az ő szép erkölcesik, jó magukvisellete, szóval s példa által világosították meg a pogányoknak a megtérés ösvényét; ezt követelte tőlük sz. Péter apostol is. „Az asszonyok, úgy mond, férjeik birtoka alatt legyenek, hogy, a kik nem hisznek is az igének, az asszonyok magavisellete által ige nélkül megnyerettessenek, tekintvén a ti tiszta életeteket.“ (I. lev. 3. fej.)

Midőn az üldözés vészfergetege kiütt, és a föl-korbácsolt szenvedélyek vihara három századon át enyészettel fenyegette a zsenge egyház hajóját, nem laukadt a kath. asszonyok kitartása: sőt mint a szél éleszti, és nem oltja el a tüzet, úgy a veszélyvel nőt-tön-nőtt az ő buzgalom is. Ők a foglyokat látogatták, nekik az Ur vacsoráját vagy más üzenetet átszolgáltatták, a betegeket gyámolították, a vértanuk sebeit kötöztették, sebeiket, lánczaikat összökolgatták, kimulásuk után véröket és csontjaikat összegyűjtötték, de előbb küzdelmeiken jelen voltak és őket kitartásra buzdították; a kiket üldözés fenyegetett, azokat elrejtették, és e rejtekben őket életveszély közt is táplálták (Cantu Caesar 6. k. 127. l.) De hogy a szép szavak mellett, lelkesítő példákat is lássunk: sz. Athanasia sajátjából táplálta sz. Chrysogonus vértanút a tömlöczben; nolai sz. Felix vértanút egy istenfélő hölgy három hónapon át rejtegette házában; sz. Sebestyént Irene kereste föl, és még életben találván őt, házába vitte és, mig sebei begyógyultak, a legnagyobb gondal ápolta; sz. Lucina elrejtette házában sz. Marcel papát, sőt házát is átengedte neki templomul; Melania sajátjából őt ezer nitvallót táplált Palaestinában. Mikor a pogányok ész-

revették, mint buzgolkodnak a jámbor asszonyok a tömlöczökben a vértanuk ápolása körül, kénytelenek voltak őket onnan kitiltani; ekkor sz. Natalia szűz háját levágva férfiruhát öltött és úgy folytatta a felebaráti szeretet művét. Nők alapították legtöbbször az első temetőket, ők szálltak le legelőször az úgy nevezett katakombákba, ezek nagy része mai napon is valamely hölgy nevét viseli; ők szorgoskodtak a halottak illő eltakarításáról. Sz. Lucina temeté el sz. Pál apostolt, sz. Marcell pápát, sz. Sebestyént és sz. Lőrinczet; sz. Susannát eltemeté Serena Augusta, Diocletian császár neje, saját kezeivel; Maxima tette sírba sz. Luczát, Florentia sz. Vitust stb. — De a katolikus nő nem csak a betegeket ápolni, vagy az elhalt hitbajnokokat eltemetni, hanem meghalni is tudott, ha kellett, hiteért!

Seregesen álltak az üldözés alatt a férfiak mellé és ezekkel vetélkedve hősi halállal haltak el. Azért, ki érték magát a kereszten fölállozta, sőt a férfiaknál még nagyobb hősiességet is tanúsítottak, mert ők nem csak a kínok, hanem a szemérem elleni támadásoknak is ki voltak téve. Az első elhalt áldozat, a gazdag és nagyműveltségű szűz sz. Thekla volt, ki sz. Pált hathatósan gyámolította, miért őt sz. Ambrus az apostol társának nevezi; az ő dicséretét hangoztatta mindegyik szent atya. Szent Theklát, a hős vezért követte szent Péter felesége, ki, mint Őzséb följegyezte, az apostolt is megelőzte a vértanuságban, és mások, kiknek száma csak az Istennél van tudva és az életkönyvébe följegyezve. A ki szépet és épületeseket akar olvasni, szerezzze meg Ruinart „Hiteles vértanui emlékiratok“ című munkáját és olvassa el Vivia Perpetua I. köt. 210. l. Felicitas és hét fia I. k. 102. Szimforosa és hét fia I. k. 98. l. szenvedéseit; továbbá I. k. 177. l. — I. 184. l. — II. k. 150, 163, 216 lap — III. köt. 11. 22. 36. 41. — 161. 168. 315. 345. 354. 379. 413. 449. lapokat stb. Már most könnyű belátni, miért szereti az egyház oly különös gyöngédséggel a nőt, és miért ajánlja őt különösen a sz. Szűz oltalmába az ajtatos pönemet? Mert ő táplálta az ő mennyei jegyesét és tanítványait; ő ringatta bölcsőjében és dajkálta az egyházat; ő fedezte annak szükségeit szegénységében, enyhíté fájdalmait, szenvedéseit. Flavia Domitilla, Martina, Susanna, Cecilia és Priska és más hőselektű szűzek és szent életű özvegyek megfosztották magukat mindentől, hogy gazdagithassák az egyházat, és leróhassák legalább egy csekély részét azon nagy árnak, melyen meg lettek váltva.

Varga Mihály.

(Folytatása követk.)

Sir-virágok.

— Történeti beszély. (Folytatás.) —

V.

A börtönőr, mint vigasztaló.

Négy komor, pókhálókkaal terhelt fekete fal, egy korsó víz, egy zsup-szalma, büzhödtt levegő — ez volt régen tekintete egy börtönnek. Ily hajlék volt Saidárnak szállásul rendelve. Egyik szögletben halvány mécs perczegve terjeszte gyöngye világot.

— Isten veled, Margarétám! Isten hozzátok, szép

reményeim! Mily szép napokról álmodám, és ime azok helyett börtön jutott osztályrészemül. Reméltem, hogy majd egykor Kuthen, kedves királyom oldala mellett hős halállal mulok ki, és mily halál vár reám! Borzasztó! Mint gonosztevő, bakó által elvázem! ép azon férfi által, ki jegyesemnek édes atyja! Kit nem is átkozhatok a nélkül, hogy jegyesemet is ne terhelje azok sulya, s kinek fejére boszút sem esküdhetem a nélkül, hogy őt meg ne keserítsem! — Szegény Margaréta! mennyit szenvedhet ő most miattam, talán kínzásokat, gyötörtetést kell kiállania! — És én tehetetlen nem lehetek segélyére!

Hasonló gondolatokba merült Saidár, úgy anynyira, hogy észre sem vevé, midőn a kis mécs mind gyöngébb fényt vetett a sötét falakra, s a sűrűn rácsozott ablakon át a virradat kezdte jelentkezni. Csak akkor ébredt föl merengéséből, midőn a kulcsok a zárukban megfordultak és az ajtó nyikorogva megnyílt. Összeborzadt, mert bakóit várta; de azok helyett a börtönőr jött, karján egy kosárral. Ez ember külseje nem mutatá azt, mit hivatala nyomán várnának. Szelid, mosolygó tekintetű, mintegy 50—60 éves ember volt. Jótevően hatottak a szegény fogolyra részvevő, vigasztaló szavai.

— Jó reggelt, lovag ur! Ne legyen oly szomorú. Hátha még jobbra fordul sorsa!

— Jobbra? Hej, bajos az, jó öreg! Ha farkasok tanyájába jutunk, bajos onnan menekülni.

— Dehogyan bajos! Ha Isten mellettünk, kiesoda ellenünk?

— Igazad van. Hanem sokszor úgy látszik, mint ha büntetni akarna az Isten.

— De a kinek oly védangyala van, mint önnek, lovag ur, nem félhet az semmitől.

— Mit mondasz? — s örömsugár csillogott szemében — beszélj, kérlek, róla, láttad őt?

— Láttam, uram, s beszéltem is vele. Azt üzeni, hogy türje békével sorsát. Ki tudja, mi történik az éjjel. Azért csak legyen nyugodt, bízzék Istenben és hű jegyesében.

— Áldjon meg az Isten, jó öreg, hogy örömbirrel enyhited fájdalmaimat, de valljon nem csalóka öröme ez, mely oly nagyon fölvidítá komor kedélyemet?

— Nem, uram! Margaréta nagy kegyben áll Béla királynál, s nem szokott ok nélküli reménnyel kecségetni. Ő többet tesz, mint a mennyit ígér. Hány szerencsétlen áldozat mondana boszút Patovszky fejére, ha ez az Istentől küldött angyal nem örködnék szenvedélydulta atyja fölött! — Andor megállott egy perczre s csak később folytatá: — Kegyed nem ismeri e kegyetlen embert; mert különben nem tette volna ki magát és a kisasszonyt ily veszélynek.

— Mit mondasz, Margarétám veszélyben van, s talán veszélyeztetni miattam életét?

— Ne féltsé őt! — mondá megnyugtatólag a börtönőr. — Ezerek imái megmentik őt a veszélytől. Egy pillantás mosolygó szeméből elég arra, hogy a kard kihulljon a kézből. De már igen sokat is fecsegetem. Vegye e kosarat. Bor és ételek vannak benne, a mellett azon tudat, hogy reményünk okozójától jön, míg jobbá fűszerezi. Isten kegyelmeddel. A szomorúak s

kétségbeesettek vigasztalója, a mi jó édes anyánk, Mária, nem hagyja őt el, lovag ur, csak békétürés!

— Mondd Margarétának, jó szívé öreg, hogy ő angyal, egyedüli imám, hogy őt boldognak tudjam. Mondd, hogy az én megmentésemért ne veszélyeztesse életét. Én nyugodtan nézek a halál elé. Ha még egyszer megláthatnám őt, örök bucsut mondva, hozzá méltóan, nyugodtan várom a bakót.

A börtönőr könyes szemekkel igent intve, meghattottan távozott, fogai közt mormogva: „Ily lélek, nem, ez életet, s nem halált érdemel!” —

Ugyanazon nap alkonyán, a mely reggel Saidárt börtönében láttuk, Margarétával találkozunk atya termeinek egyikében. Komoly tekintete van e teremnek, habár az akkori idők minden pompájával díszelt. Legyen a terem bármi fényesen világítva, tündököljön aranytól, ezüsttől, de ha annak, ki benne van, arczán szomorúság, bánat ül, az egész szomoru kinézést nyer. A lélekben mint testben kitűnő Margaréta könyes szemekkel merengett egyik ablaknál. Nézte a nap nyugtát, mely mindenkit arra int, hogy nyugalomra hajtsa fáradt fejét. Ugyan tehetette-e ez Margaréta, kinek lelke a bizonytalanság hullámai által hanyatott? — „Szent Isten! mit tegyek? — mondá töredezett hangon s leborult térdeire, hogy imádkozzék. Remélé, hogy Isten utat jelöl, meghallgatván buzgó imáját, melynek követése boldogságra vezetendi.

Vannak nők, kik arra látszanak teremtvé lenni, hogy végtelenül szeressenek, a nélkül, hogy a földi boldogság örömeit élvezhetnék oly mértékben, mint megérdemelnék. Főldőznek mindent: életket, családokat, szabadságukat, s azon czélt, mely után törekcszenek, a boldogságot — nem érik el soha. És mégis, nem esnek ők kétségbe. Tűrnék, szenvednek zugolódás nélkül, bizva Istenben, tőle remélvén szerelmök győzelmét. Ilyen volt Margaréta. Szerette Saidárt a legnagyobb hévvel, bárha szerelme nem volt boldogító, csak szenvedést, keservet hozott. Az igaz, ő szintoly nemes érzellemmel viszont szeretettett. De ép e viszonyszerelem, mely másokat oly kimondhatatlan boldoggá tesz, volt az, mi mindkettőnek annyi kint okozott. Mit ér az igazán szeretőknek, ha szeretetök által egymás életét veszélyeztetve tudják? Minden találkozás, mely gyönyörrel kecsgetet, veszélylyé változott. És mindennek ki egyéb az oka, mint a szülék, kik magzatjoknak maguk választanak életsorsost, s aztán tetszik neki, vagy nem, mindegy, a házasságnak meg kell történni, máskép az örökségből ki tagadás, sőt még rémesebb fenyegetődzések is következnek. Ily összekelésből ki remélhet aztán jó és boldog házasságot; a mely szívet erőszak foszta meg szabadságától, elvesztett szabadsága után az mindig ki visszasohajt. Van jogod, ker. szüle, sőt kötelességed, magzatod eszéhez, neki jó tanácsot adni, de nincs jogod szívéhez, azt erőszakolni, mert minden szív csak magától s magának szeret; hogyan tudnál tehát magzatodnak élettársat választani, miután szívébe nem láthatsz, valljon szeretendi-e azt? Van jogod tőle megkivánni a gyermeki tiszteletet s engedelmisséget, de neki is van joga megkivánni tőled, hogy őt boldogtalanná ne tedd. Jelen történeti beszélyünk igazolandja ezt.

Margaréta atya szobájába lépe s lábaihoz borult,

Saidárért kegyelmet kérendő. A könyört nem ismerő Patovszky azon föltét alatt igéré azt, ha megesküszik, hogy Saidár neje soha nem leend. Két órát adott a gondolkodásra. Most már mit tegyen szegény gyöngye teremtes? Ha átadja hóhérainak, örökké veszve van; ha élni hagyja, reája nézve ugy is elveszett. Nem! nem! neki élni kell, megmentem őt, megjelentem Béla királynak a dolgot, és a nagylelkű fejedelem segítségemre leend; neki élni kell! Istenem, segíts meg föltett szándékomban! — Ily gondolatokkal küzdött, midőn imára borultle, s alig végzé azt, Patovszky a terembe lépett.

— Az óra eltelt — mond érzéketlenül — végeztél-e, leányom?

— Igen! de szállj magadba, atyám. Gondold meg, hogy szerelmünk határtalan: te szakítod el szerető szíveinket egymástól. Ne tégy boldogtalanná mindkettőnket. Esedezem, atyám!

— Határozz, Margaréta!

— Oh! ha ismernéd őt! Magaviselete mily nemes! Hősies szellemű, erényes lelkületű! Lelke oly őszinte, szíve oly jó! oh atyám, csak ez egyszer teljesítsd leányod kérését, és áldva leszesz örökké.

— Határozz, mondom, leány! mert...

A szegény leány pár percig hallgatott. Egy bér-szolga lépett be.

— Uram! a bakó parancsolatodat várja. — A könyörtelen, kőszívű Patovszky szólni akart.

— Megállj, atyám! ki ne mondá a halálhozó szót! neki nem szabad meghalni! csak arra az egyre kérlek, várj reggelig, akkor határozatomat megmondom. Én esküszöm, szakadjon meg bár szíved.

Már többet nem tudott szólni, a fájdalom szavát elakasztá. — Mintha misem történt volna, a szolgálhoz fordulva, mond nyugodtan Patovszky: „Ugy hát menjen a bakó nyughelyére, reggel várja további parancsomat.”

Horváth Ernő.

(Folytatása következik.)

Katholikus hitélet.

Veszprém, nov. 29. A fiai hódolat legtisztább érzelmeitől indítatva nyulunk tőllhoz, hogy a kath. népet hazaszerte figyelmesszük azon ritka bölcseséget lehelő főpásztori szózatra, melyet nmlgu R a n o l d e r János püspökatyánk közvetlenül ugyan megyei papságához, közvetve pedig a hívek lelki üdvének előmozdítása s biztosítására nov. 22-kén intézett. Valóban arany szavak, melyek megérdemlik, hogy azokat minden katolikus szíve mélyébe rejtse és azok szerint intézkedjék. Az olvasás ugyanis hasznos, nem csak, hanem szükséges is, azonban ez csak ugy leend üdvözö, ha az minden lelki veszélytől távol tart minket. Kívánatos, sőt kötelesség, elfordulni oly könyvek- s ujságlapoktól, melyek „gunyt üznek abból, mi szíveinknek legszentebb, sárral dobálják Krisztus helytartóját, lábbal tiporják az évezredes jogokat, elhatnak a szentélyig s örök fön-ségű cultusunk ragyogó zománczát megromlott lelkök lehelé akarják elhomályosítani, szórják az istentelen rágalmatokat, melyeket ezerszer megezáfoltunk, de melyeket ők ezerszer elő-rántanak, árulják a hazugságot igazság gyanánt, a hazafiság neve alatt terjesztik a rossz erkölcsöket, a fiatalágnak azt hirdetik, hogy élni, élvezni siessenek, fenéig őrítsék a kábitó má-moru gyönyörök poharát, mert az önmegtágadást, alázatot nem ismeri az ő eszök hitvallása, a legszentebb tetteket botránykö-vekül állítják a világ elé, megtapsolnak minden, ellenünk emelt szavát, elhallgatják vagy elférdítik a kath. ügyért vívó szóza-tot, fölveszik, jegyzetekkel kísérik, a komoly dicsőség nimbu-

szával ékesítik az ellentábor nyilazó közleményeit, elárasztják a világot meghamisított tartalmu könyvekkel, csuf névvel illetnek, elneveznek bennünket a sötétség fiainak, holott mi isteni Üdvözítőnk alapította anyaszentegyházunk hitében, világosságában élünk s isteni mesterünk mondá: „Ki utánam jő, nem jár sötétségben.“ Vajha meghallgatná a kath. hívek lelkipásztoraik intő, figyelmeztető s kérő szavait; vajha megértenék és követnék atyai tanácsukat, midőn ők híveik lelki üdvét munkálni s biztosítani akarván, a rossz olvasmányok által okozható károk megakadályozására nekik a kath.sajtót s ennek pártolását ajánlják, midőn bennök fölkelteni törekszenek az egyház küzdő élete iránt minél nagyobb érdekeltséget, midőn őket bevonni akarják a testvérísülés szent vonzó körébe. midőn, elbeszélvén az egyház fájaldalmát és szenvedéseit, a Szent-László-Társulathoz való belépésre buzdítják, lelkesítvén őket, „hogya, mit a lélek-mérgező iratokra adnának, vagy adtak eddig, adják a szegény egyházak, tanodák fölszerelésére, küldjék a szent atyának, gyámolítsák ezzel szegény keleti hitsorsosinkat, küldjenek meg-takargatott szerzeményökből a hitterjesztő társulatoknak, a je-ruzsálemi sz. sir öreinek, adjanak kenyeret az éhezőknek, ruhát a mezteleneknek, segélyt az ügyefogyottak, támaszt az özyegyeknek, árvának; oh vajha meghallgatná a kenetdus szózatot a kath. nép az ő üdvét kereső lelkipásztornak ajkairól! Mi Istenben vetvén fiai bizalmunkat, hiszszük, hogy a kath. sajtó Magyarországon, különösen pedig a magyar nép előtt mindig kedves „Kath. Néplap“ az eddigienél is nagyobb pártolásnak fog örvendezni, úgy, hogy ne legyen főleg a műveltek sorába tartozó magyar család, mely e tanulmányt lapot ne tartaná*), hogy, mint kegyelmes püspökatyánk mondja, „mit az ösők szereztek, azt föntartsák támogatásukkal s a hiányokat pótolják új szerzeményekkel.“

Szent-István-társulati ügy.

Fest. dec. 7. A dec. 4-iki nagygyűlésen a társulati hivatalnokok részéről tett hivatalos jelentések folytatásaul van szerencsénk czennel a pénztárnoki kimutatást, nemkülönben a titoknoki, könyv- s levéltárnoki jelentést közölni. Es pedig:

a) Pénztárnoki kimutatás.

A Szent-István-Társulat pénztári állapota 1861-iki october 1-től 1862-iki october 31-ig.

	o. é.	frt	kr
Bevételek:			
Rendes tagdíjakból		16379	8
Alapítvány- és végrendeleti hagyományökből		984	50
és 300 frank pápai kötelezvényben			
Eladott könyvek- és szent képekből		29399	9
A „Kath. Néplap“ra előfizetésül 1861-ki második és 1862-ki első félévre		4183	13
A „Kath. Christ“re előfizetésül 1861-ki második és 1862-ki első félévre		1303	5
Visszafizetett tőkekből		2500	—
Tőkepenézek kamataiból		914	—

Összes bevétel 55662 85
és 300 frank pápai kötelezvényben

Kiadások:	o. é.	frt	kr
Könyvek, sz. képek nyomtatása és ezek metszetése		19269	97 1/2
Könyvek kötetésére		2071	17
Írói díjakra, ide értve az Encyclopaedia szerkesztését		5128	—
A „Kath. Néplap“ szerkesztése- és nyomtatása 1861-ki második és 1862-ki első félévben		2441	—
A „Kath. Christ“ szerkesztése- és nyomtatása 1861-iki második és 1862-ki első félévben		1612	95

*) Fogadj a meleg szavakért őszinte köszönetünket. Tisztelt önököl függ, hogy e szívós ohajtás testté legyen; részünkről nem tehetünk mást, mintsem hogy a sz. ügynek, mely — miként püspök ő excja a nov. 22-iki főpásztori levélben apostoli ajkakkal mondja: — „az ösők isteni jog és igazság ügye“, híven s lelkiismeretesen szolgáljunk. Szerk.

	o. é.	frt	kr
A két néplap bélyegzése- és postán elküldésére a tavali 2-ik és idei első félévben		2302	30
A társulati tiszték és szolgák fizetésére 1861-iki october 1-től 1862-ki october 31-ig		5929	59
Az ügynöki hivatal költségei, u. m. könyvszállítás, házbér, fa, levelek- és egyebekre 1861. oct. 1-től 1862-iki év october 31-ig		3704	9
Az egri nyomda részére papir- és nyomdai festék árában		12605	10
Jótevény czélokra, u. m. 2 bukovinai gyermek nevelésére és jó czélu egyletekre		641	65

Összes kiadás 55705 82 1/2

A bevételből levonva a visszafizetett tőkét 2500 —
leend tiszta bevétel 1861-iki october 1-től 1862-iki october 31-ig 53162 85
és 300 frank pápai kötvényben
tiszta kiadás 55705 82 1/2
tehát a kiadás meghaladja a bevételt 2542 97 1/2
mely hiány a visszafizetett tőkepenézből pótoltatott.

Társulati tőkepenézek jelen állapota:

A pesti takarékpénztárban van letéve 5%	2050	—
5% államkötelezvényben bir a társulat	6700	—
5% pápai kötelezvényekben	300	frankot
Egyeseknek kölcsön adatott 6% kamatra	4600	—
Egyeseknek „ „ 5% „	3727	50

A tőkepenézek összege 17077 50
és 300 frank

A Sz.-István-Társulat által Pesten szerzendő házra 1861-iki februártól 1862-ki november 30-ig bejött o. ért. készpénzben	6375	82
kamatökből	28	18
egy 100 frtos temesvári kerületbeli földterherment. kötelezvény sors által kibuzatván, postai költség és bankári százalék levonása után fizetett érte	103	25

Ezen bevételek összege 6507 25

a pesti takarékpénztárba tételt.		
Ezen kívül bejött a szerzendő házra: 16 es. arany, egy 20 frankos arany, 6 ezüst huszas és egy koronás tallér. — Továbbá magyar földterherment. kötelezvényben	150	—
nemzeti „ „	200	—
Összesen 5% államkötelezvényekben	350	—

A Szent-István-Társulat által a pesti lipótvárosi templomban sz. István apost. király tiszteletére állítani szándékolt oltárra az 1859-iki májustól 1862-iki nov. 30-ig bejött 10 es. arany, 10 frt ezüstben és 2055 42
Ezen összeg az aranyokon és ezüstön kívül a pesti takarékpénztárban kamatozik. Novákovich János, pénztárnok.

b) Titoknoki, könyv- s levéltárnoki jelentés.

Mélyen Tisztelt Közgyűlés!

A Szent-István-Társulat alapszabályainak értelmében a társulati titoknok kötelessége levén a társulatnak egyik közgyűlésétől a másikig számbavenni a társulathoz beadott, bírálat alatt levő, megbírált, elfogadott vagy az illető szerzőknek visszaadott, kiadott vagy későbbi kiadásra föntartott kéziratok felől jelentést tenni: ezen kötelességnek megfelelőleg van szerencsém a mult 1861. évi december 30-án megtartott XII. társulati közgyűlés óta a mai napig a beadott kéziratokról tett választmányi intézkedéseket előterjeszteni:

A nevezett közgyűlés napjától a mai napig (dec. 4-ke 1862) következő kilenc részint eredeti részint fordított műnyújtatott be a társulathoz kiadás végett, nevezetesen:

- 1) „A hit erejének diadala.“ Horváth Ignácztól. 2) „Népszert csillagászat.“ Molnár Józseftől. 3) „A karmelhe-

gyi szűz Mariáról címzett harmadik rend törvényei s alapszabályai." 4) „Uram, taníts minket imádkozni." Horváth Ignácztól. 5) „Lelektan." Gyurics Antaltól. 6) „Jellemvonások IX. Pius életéből." Egy váczmezei áldozártól. 7) „Ó-szövetségi szivhangok az Örökkévalóhoz." Illés Elektől. 8) „A szentségek szentsége." Egry Lajos s Munkay Jánostól. 9) „Erkölcseikötemények." Nagy Józseftől. — Ezen művek a 2. számúnak kivételével, mely, mint szerző által saját ohajtása szerint még módosítandó, véglegesen a társulatnak át nem adatott, szabályszerű bírálatra szakértő férfiaknak kiadattak, sőt ezek nehányáról az írásba foglalt bírálatok be is érkeztek, a társulat legközelebbi választmányi gyűlésében levén azok tárgyalandók.

Ezen kéziratokon kívül a társulatnak még a következő már kinyomatott vagy kéziratban levő művek olyképp adattak át, hogy részint az azokból főnlévő példányokat a társulat sajátjának tekinthesse, részint kiadatásukat kizárólagos joggal eszközöltesse: 1) „Magyar Nyelvtan." Ihász Gábortól. 2) „Szent-írás." Bartakovics Béla egri érsek ő magja kegyéből. 3) „Ajtatos elmélkedések." Matusik Nep. Jánostól. 4) „Hyppói sz. Ágoston magánbeszédei." Babócsay Páltól. 5) „Lelki paizs." Molnár Vid Bertalantól. 6) „Lyturgia Sacra Catholica." Kozma Károlytól. 7) „A hit erejének diadala." Horváth Ignácztól. 8) „Uram, taníts minket imádkozni." Ugyanattól; ez utóbbi azon észrevétellel, hogy a netán kiadandó műnek haszna felerészben a Szent-László Társulatnak adassék át.

Továbbá terjesztés végett a társulat pártfogásába ajánlattak: 1) „Legendák és ünnepek." Nyáry Ferencztől. 2) „A keresztény bölcsélet tanulmányozása." Nicolas-tól, fordítva Mayer Károly által; nem különben többrendű művek adattak át bizományba a társulati ügynökséghez eladás végett.

Végül az elfogadott művek közül a társulat által kiadattak: 1) „Anthologia" egyházi magyar költőkből szerkesztve s német nyelvre szabadon áttéve Xantus Jánostól. 2) „A falu őrangyala." Szabó Imrétől. 3) „Szentelt koszorú." Költemény-fűzér Kuliffay Edétől; mely utóbbi mű a társulati titkárnak engedtetett át kiadásra s legközelebb elhagyandja a sajtót.

Az előadottak a mélyen tisztelt gyülekezetnek örvendetes tudomásul szolgálhatnak, ha tekintetbe vesszük, miszerint mindez, dacára annak, hogy a társulat oly művek kiadásával foglalkozik, melyek valóban nagyszerűek és annak egész erejét veszik igénybe, minden oldalról az egyházi s világi írók részéről egykép kiváló bizalmat tanúsít a társulat iránt. Mi bizonyára a nagy olvasó közönségre is üdvösen hat s a társulat anyagi erejét tetemesen gyarapítandja az által, hogy a tagok száma, mint ezt bizton remélhetjük, mindinkább növekedni fog.

Midőn ekkép titoknokai jelentésemet bevégezném, kénytelen vagyok még egy pillanatra igénybe venni a föntiszelt gyülekezet ügyelmét, mint társulati könyv- és levéltárnok is.

A Szent-István Társulatnak már ez előtt is jelentékeny könyvtára ez idén nem csak gyarapodott, hanem valóban egy oly könyvtárrá alakult át, mely tekintve válogatott s ritka műveit hazánkban kiválóan jeles könyvtárnak mondható.

Engedje meg a tisztelt gyülekezet, hogy röviden előadhassam: mi történt eddig a társulati könyvtárral.

Mindenek előtt a régi könyvtár szakosztályok szerint rendeztetett és összeíratott; minek folytán kiderült, hogy a társulat 2000 kötetből álló díszes könyvtárral bír, mely kötetek részben bekötve, részben pedig csak füzve vannak; kitűnt, hogy a társulat saját kiadványai foglalják el a könyvtár egyik osztályát; de egyszersmind az is kitűnt, hogy az fölötté hiányos s csakis oly nagyszerű kiegészítés által, mint az új könyvtár hozzájárulása, emlékedhetett föl, ez utóbbi adván meg neki a belbecset szintugy, mint a külfényt és díszit.

A társulati alelnök ő méltósága által a társulatnak átadott könyvtár ügyében eddigelé a könyvtárnoknak hivatalos elfogaltsága miatt, még kevés történetelt, egy része azonban már mégis összeíratott, a többi teendő pedig e hó folytán fog teljesített, a midőn aztán a könyvek lajstroma a társulat választmányi ülésének bemutatandó leendő nyancsak választmányi határozat folytán.

Ezuttal kötelességemnek ismerem fölemlíteni, hogy alel-

nök ő maga a könyvtárt még egyre s teten esen gyarapítja, különösen az által, hogy a még általa megrendelt művek folytatolagos kötetével a társulatnak kedveskedik.

Végül jelentem a tisztelt gyülekezetnek, hogy a levéltárnak rendezése is már folyamatban van; mi az e végre kinevezett bizottmány tevékeny közreműködése által legközelebb befejeztetik.

Garay Alajos,
társulati titkár, könyv- s levéltárnok.

Szent-László-társulati ügy.

Pest, december 7. Baráti kézből kaptuk e napokban ft. Szabó Imre alesperes és plebánus urnak azon remek beszédét, melyet ő, a győr-közép-egyházkerület által f. évi pünkösöd utáni IV. vasárnapon Szent Kúton tartott sz.-László-ünnepek alkalmával tiszteletteljesen meghivatván, nagyszámu közönség előtt szokott kenetességgel tartott. A hallgatók közül többen azon kéréssel járultak a hazaszerte ismert jeles szónokhoz, hogy e szent beszéd veszprémi püspök ő exreja főpásztori helybenhagyásával sajtó alá adassék s így az egész haza közbirto-kává tétessék. Kötelességünknek ismerjük, e remek beszédet ezennel t. olvasóinkkal megismertetni.

Azon tétel után, hogy „a pokol kapui erőt nem vesznek" a kath. anyaszentegyházon, a jeles szónok lángszavakkal kéri a híveket, „nehogy odáig jussanak, hogy pusztá katholikus névvel beérjék, a nélkül, hogy a vele járó kötelességeknek megfelelnének"; hogy pedig „a hit és ebből fejlődő szeretet köztünk mindinkább viruljon s a kettőből táplálkozó kath. hűség mindinkább szilárduljon, álljunk oly társulatokba, melyek épen e ezéla irányulnak. E végre lelkeim legjobb meggyőződéséből ajánlom én nektek, atyámfiai, a Szent-László Társulatot, melyről lelkipásztoraitok által már értesítve vagytok."

Lelkes fölhívásának indokolására a következőket mondja a jeles szónok: „Tudjátok, hogy annak egyik ezéla a havonkint összeadott fillérekből segítséget nyújtani a keleti tartományokban élő hitrokoninknak s magyar véreinknek arra, hogy templomokat, kápolnákat, iskolákat, kórházakat állíthassanak, és ekkép ott, hol hajdan Hunyady és Kapisztrán győzelmes esatákat vívtak a kereszténységért, ők most ugyanennek vigasztaló áldásaiban részesülhessenek; és midőn élénk hitbuzgalomból nekik a hitben való megerősödsre segélyt nyújtunk, egyuttal összekötvő tartuk a szeretet aranyfonalát is, mely őket a távolban is hozzánk és édes hazánkhoz fűzi, mentegtetvén, védelmezvén egyuttal a fölözlastól rokonnélküli nemzetünk eme szórványait, egykor talán a lankadó anyatörzsnek hálás támaszait. Ki tagadhatná, hogy ez valóban szent ezél? Már csak a szellemi viszony, mely a társulat által köztünk és köztünk nyitattott, s mely már is kölcsönös levélváltásokban nyilatkozik, bőven megjutalmazza ráfordított filléreinket.

Második ezéla a Szent-László-Társulatnak, mint tudjátok, oly intézetek gyamolítása itthon a hazában, melyek fajunk erkölcsi nevelésére s a magyar név beesülésének emelésére szolgálnak; mely intézeteink még mindig hazafias gyamolításra szorulnak s a vallás által is megszentelt honszeretetnek alkalmas áldozási tétel szolgálnak. A Szent-László-Társulat sem feledheté ki a hazát, mert tagjai magyarok, kik az édes hazát egy pillanatra sem veszthetik el szemek elől, s kiknek természetöklé vált már a hazát nem csak gondolataik- és vágyaikba, hanem imáikba is mindenkor belefoglalni. Hát ez vajjon nem helyeslendő szent ezél?

Harmadik ezéla a Szent-László-Társulatnak megjelenni adományával a világegyház térein, hol a szükség epedő kiáltása hangzik. Ugyanazt tenni tehát, a mit katholikus téren a francia- és németországi hasonczélú társulatok sokkal nagyobb mértékben tesznek, a mit tesznek saját vallási ezéljaikra az angol bibliaterjesztő társulatok, s a Gusztáv Adolfról nevezett egylet. És ha annak szüksége beáll, segítségére kíván lenni a Szent-László-Társulat egyházunk fejének a pápának is. Oh de épen ez a pont az, mely miatt a Szent-László-Társulatot megtámadják, részint olyanok, kik különben sem lennének tagjai, máresak azért sem, mert vallási társulat, részint olyanok is, kiknek ahhoz, mint épen katholikus vallási társulathoz tulajdon-

képen közük sines. Hadd ejtsek e pontra nézve is néhány szót azon nyílt őszinteséggel, mely egy magyar katolikus papot jellemez.

Mi fog a pápa világi birodalmával történni, mert a baj főképe miatt van, az a Gondviselés titkai közé tartozik, mely e birodalmat a pápának adta. Oly kérdés ez, melyet nem emberek oldanak meg; mely, midőn azt gondolják, hogy elvégeződött, mindig újra kezdődik. Mi Istenre hagyjuk azt, ki a tövissel koronázott Jézus földi helytartójának fejére, a szerint, mint örök ezéjlei kívánják, majd mártírkoronát tesz.... Egyházunk érdeke azt kívánja, hogy pápánk szabad, önálló, független legyen, kit világraható szent hivatalában semmiféle zsarnok erőszak ne háborgathasson. Ezt kell ohajtani, ezért kell imádkozni minden jó katolikusnak, ki hite dolgában a pusztá névvel valamivel messzebbre vitte. És midőn a katolikus mély megindulással hallja pápájának ajkairól sz. Pál apostol szavait: „Tudok bővelkedni is, tudok megaláztatni is; tudok megelégedni is, éhezni is, fogyatkozást szenvedni is, — mindazonáltal jól eszelekeszek, ha háborúságomban részt veszek“ midőn azt hallja pápájától, hogy neki nem kellene a hatalmasok milliói, melyekért függetlenségét kívánják eszerében, hanem a nyomorúság napja fölvirrad, gyermekeitől kér alamizsnát, lehetséges-e, hogy örömmel ne adja e ezéla néhány fillérét? És valljon ki lesz az, ki őt ezért elítélni meri? Vagy odáig jutottunk volna már, hogy a gyermekek alamizsnája, melyet szükségű atyjoknak nyújtanak, vétek? Vagy csak nekünk katolikusoknak nem volna szabad ezt tennünk? Csak minket nem illetne meg az egyéni szabadság, hogy alamizsnánkat oda adhasuk, a hová akarjuk? tehát pápánknak is, kit közös atyánkként tisztelünk? Hiszen a legvadabb rabló gyermekének is becsületére válik a kegyelet édes apja iránt. Jó, jól de lám a pápa nem enged, nem akar lemondani birodalmáról; örökké csak azt mondja: „nem lehet.“ Hát mit mondjon? mit tegyen? Azt mondja-e, beleegyezem, hogy a törvény ne legyen törvény, a jog ne legyen jog, a szerződés ne bírjon erővel, hanem a kinek nagyobb ereje van, annak legyen igaza is; minden kérdés úgy álljon, a mint azt az ágyu eldönti, vagy a kard elvágja. És mit tegyen? Meghajoljon-e a hatalmasok előtt és odavesse prédaul a hitbizományt, mely hűségére bízott, melynek védelmére magát esküvel kötelezte? És ezt tegye a 200 millió katolikus vallási főnöke, Krisztus helytartója, az Istennek első szolgája, a törvény, jog, erkölcsi rend és lelki szabadság előharcosa e földön? Oh mindezt megtette annak idején a konstantinápolyi püspök, ki Romától az elsőséget elvitatni nem tudta esellel, karddal elvenni akarta. Oda vetette ő magát is, az egyházat is a hatalom lábaihoz, és mi lett belőle? A hatalom zsarnok és elvetemült török birodalomnak adott életet, melyben a tudatlanság és szolgaság mellett amyi nyomor uralkodik, melyben a keresztények milliói nyögnek rabigában mainapiglan; hol a megalázott, a porba levont patriárka nem egyéb, mint játékszer a kiejelgő szultánok kezében. Ezt a sorsot kívánjátok a romai egyháznak is?

Szegény 70 éves öreg édes atyánk, te valódi Pius, kinek annyiszor ohajtották és hirdették már halálozat, kivel olyformán vannak, hogy sem székeken látni nem szeretnek, sem elizni nem mernek: hát most, élted alkonyán te magad keverd-e becsületben megőszült hajszálaid közé a szolgaság porát? Kezeidet, melyeket eddig szabadon emeltél áldásra a népek fölött, magad nyujtsd-e önkényt bilinesbe, hogy azontul csak elnyomóid tetszése, szeszélye szerint mozgathasd azt? De hát mit is tégy, oh szegény öreg! ki nevedet is remegő kézzel írod le; te tudnál-e győzedelmeskedni az ellened fent szuronyok százezerein? Oh ugyan mivel? És im! mintha csak hallanám apostoli ajkaid bátor válaszát: Annak erejével és nevében, kinek erejével és nevében a kis Dávid a hetvenkedő Goliátot legyőzte! Egyébiránt legyen úgy, mint Isten akarja. A mi kötelességünk az, hogy közös édes atyánkhöz szeretettel és hűséggel ragaszkodjunk, és szorongattatása napjaiban segítségére legyünk, magától tudván, hogy a gyermekei által nyújtott kenyér édes lesz neki. S mert a Szent-László-Társulat által szintén elérhetjük, sereglünk e társulat kigöngyölt zászlaja alá.

Ne féljete, atyámfiai, ez által nem fogjátok a vallási békét, egyetértést háborgatni, sem a felebaráti szeretet törvényét megsérteni oly társulatban, melynek életforrása, életeleme épen

e szeretet. Ki önnön vallását szereti és becsüli, a másét is kiemelni fogja, őszívében érezvén, mily fájdalmas az, midőn valakit vallásaért bánatnak. Nem vesztek magatokra adót, szabadságtokban állván a társulatból bármikor kilépni. Ne féljete, nem fogtok a népek szabadságának ártani, mely, bármit mondjon is a világ, az egyház szabadságával szakadatlanul együtt jár. Szabad egyház, szabad nép; elnyomott egyház, rab-szolga nép! Így volt mindig, így lesz mindig. Csak a mit előbb Konstantinápolyról mondtam, mutatja, hogy így van. Ne féljete, nem fogtok a társulatba lépésteke által hazáruulokká lenni. Multunk jelenünk által följososítva érzem hazamat e nyomorult vádat innét a szentélyről visszalökni, egyedül csak azt mondván, adja Isten, hogy hazánknak soha más árulói ne legyenek, mint a Szent-László-Társulat védelmezői. Ezeketől ne félj, hazám. Kiknek nevében most is égre emelt kezekkel kérem az Istent, tegye fogamatossá hazánk fölött az áldást, melyet a pápa a győri megye méltóságos püspöke által is küldött. „Az én különös áldásomat — így szólt a pápa — a magyar hazának; legyetek egyetértők, szeressétek egymást, mert ez legbiztosabb jele, hogy veletek van az Isten, akkor ne féljete senkitől és semmitől.“ Ezéjainkat nyíltan bevalljuk, azontul semmi mellékes cézünk nincs, nem is lehet, hisz a nyilvánosság verőfényében élünk; megmondjuk, kihirdetjük, hogy mit akarunk.

Azért tehát szaporodjék és virágozzék a Szent-László-Társulat, hogy hármias szent ezéjára minél több eredménnyel törekedhessek. Fejlödjék általa önnön hitéletünk, szilárduljon katolikus hűségünk. Legyünk hű fiai egyházunknak, melyen a pokol kapui sem vesznek erőt, hogy az ne csak nagyszerű egyetemességében, hanem a mi szíveinkben is főnálljon. Ragaszkodjunk egyházunk fejéhez, mint hűegységünk és lelki életünk középpontjához. Legyünk jobbak, mint a melyeknek látszani kívánunk. Van mi bennünk hit, csak bátorságunk nincs azt bevallani. A ki egymaga fél, álljon mások közé, hogy fölborodjék. Az a sok rágalom és vád, melyekkel ijesztenek, mind csak üres rémképek, hű kísértetek, hasonlók a reggeli ködhez, mely megdöbbsenti a félénkebb utast; hanem a ki bátran folytatja útját, csakhamar oszladozni látja a nedves párárt, s kiragyni a napot az égbolt magasan. Ne féljünk! A felhők mögött Isten van; várjunk csak egy kevéssé, és megmutatja magát, mi pedig imádni fogjuk őt erejében és dicsőségében. *) Így volt ez mindig, így lesz ezután is.“

Fogadja elismerő köszönetünket és tiszteletteljes méltánylásunkat a fi. szónok, s adja a Mindenható, hogy szavai minél gazdagabban gyümölcsözzenek.

Különfelek.

— Héritz Márton, a csörgői rom. kath. egyház főgondnoka mély bálaköszönetet mond Fábry Ignác kassai püspök ő exejának, ki, a csörgői templom nyomasztó helyzetéről értesítvén, az isteni tisztelet illő megtarthatására két miseruhát s egy misszalet ajándékozni méltóztatott.

— Megjelent s a Sz. István-Társulat ügynökségében (Pest, Lipóteutza 8. sz.) kapható: 1) Az ó-s újszövetségi „Szent-írás“ a Vulgata szerint, figyelemmel az eredeti szövegre. Kálldi György fordítása nyomán jegyzetekkel átdolgozva. Az apostoli szék jóváhagyásával. Mózes I. könyvétől — királyok IV. könyvéig. Eger, 1862. Nyomatott az érseki lyceum könyvnyomdájában. 4-edrét 400 lap. Ára 1 frt o. é. 2) „Egyetemes Magyar Encyclopaedia.“ Kiadja a Szent István-Társulat. IV. kötet. Asaba—Azzoline. A—Azzalai társaságok. Pesten, 1862. Nyomatott Emich Gusztáv magy. akadémiai nyomdásznál. 4-edrét kéthasábú 1086 l. Ára 4 frt. o. é.

— Megjelent „Magyar egyházi szónok.“ Folyóirat. Vasárnapi, ünnepi, böjti, alkalmi s eltári beszédek, valamint homiliák gyűjteménye. I. évfolyam. Szerkeszti s kiadja Garay Alajos, pécsmegyei áldozár. XII. füzet. Tartalma következő: Plankosd után XIV. vasárnapra, sz. András apostol napjára (I. II.), templomszentelésre, vallás-erkölcsi társulatokról, bejusjárásokról. Ezen az első folyamot befejező füzethez az összes tartalom kimerítő jegyzéke esatoltatott.

— Megjelent: „Mária virágkoszoruja. Boldogságos

*) L. Dupanloup romai beszédét.

szeplötelen szűz, Isten anyja, minden szentek királynéja tiszteletére, szerkeszté Peltzmann Gergely, sz.-Ferencz r. áldozár. Bibornok hg-primás és esztergomi érsek ő eminentiája engedelmével." Pest, 1862. Lauffer és Stolp tulajdona. Színyomatu czimképpel 463 l. Lelki örömiünkre válik a lángbuzgalmu szerzőnek ez újabb művét bemutathatni s t. olvasóinknak ajánlhatni. A bold. sz. Szűz tiszteletére vonatkozó összes ajtatosság, kenetteljes szavakban tolmácsolva foglaltatik ez imakönyvben, alkalmilag fölvilágosítást, utmutatást s oktatást nyújtva. Hiszszük, hogy hazánkfiak velünk együtt örvendezve üdvözlendik Mária ezen újabb „virágkoszorúját”, melyet igaz és szeplötelen áhitat kötött s melylyel mindegyikünk szívkerjét lelkiüdvére fölékesítheti. Az első szakasz: a reggeli, esti és sz. mise ajtatosságon kívül a sz. gyónást és áldozást tárgyalja; a másodikban alkalmi könyörgések foglaltatnak; a harmadikban előadatik: a sz. olvasó ajtatossága, sz. Mária szent szíve tisztelete és a májusi hónap megszentelése; a negyedik szakaszban végre gazdag és helyes változatossággal antifonák, imák, litániák, énekek stb. foglaltatnak. A legbuzgóbban ajánljuk ezen, hazánk sz. védasszonya tiszteletére kiadott imakönyvet, különösen karácsonyi s újévi ajándéknak. A színyomatu czimkép gyönyörűnek mondható. A diszes kiállítás Lauffer és Stolp pesti könyvkereskedésének, a hol megrendelhető, méltán dícséretére válik. Ára: borítékban 1 frt 20 kr., kötve 1 frt 60 kr., bőrbbe kötve arany vágással 2 frt 40 kr.; finom papíron borítékban 1 frt 60 kr., bőrbbe kötve arany vágással 2 frt 80 kr.

Előfizetési fölhívás—ban az előfizetési ár **vidékre postán egész évre 3 frt 32 kr. o. é.**“ra igazítandó ki.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra:

	frt	kr.
Berzeviczy Tivadar birtokos Berzeviczén	1	—
Szinyey Bódog birtokos Ternyén	1	—
Máczy Imre sárosi főesp. Sz.-Péteren	2	—
Tomanóczy Antal ternyei plebános	—	50
Gergely Justus pleb.-helyettes Sztanka-Hermányban	—	50
Erdélyi Ferencz h. ügyvéd Eperjesen	1	—
Gombos Kálmán birtokos Gombosfalván	1	—
Kuppis Lajos alsó-szalóki pleb.	—	50
Bartoss Lajos kis-gyarmathi pleb. 2-dik részlet	5	—
Grundl Ignác doroghi pleb.	2	—
Korber Sándor bajtai pleb.	2	—
Sulecz János kövesdi pleb.	2	—
Liptay Ede birtokos Nagyaluban	2	5
Simonik József segédlelkész Nyiregyházán	3	—
Petheő János kis-orozsi pleb.	2	—
Mészáros István tatai káplán 2-dik részlet	2	—
Bognár Jakab tisz. esküdt Tatán	2	—

Kegyves adományok.

A pesti oltáregyletnek: a városszói hívek 8 frt. Korencs Márk és neje Egerből 7 frt.

A chinai gyermekek számára: Fenyvesy Ferenczné saját, rokonai és szomszédai gyermekeitől küld 8 frtot.

A pesti kath. legényegylet alaptökejéhez Karsch N. pesti könyvkötő mester 10 frt o. é.

Előfizetési fölhívás

a

„KATHOLIKUS NÉPLAP”

1863-dik évi folyamára.

Az anyaszentegyházhoz fűni hódolattal ragaszkodó hívek mélyen érzik annak szükségét, hogy a változatlan isteni hit- s erkölcsigazságokban időről időre kenetteljes oktatást, fölvilágosítást és utmutatást nyerjenek; más részről pedig kiváló nemes élvezettel olvassák a szívképző elbeszéléseket, költeményeket, jellemrajzokat s egyéb egyházi közleményeket. A „Kath. Néplap” valamint eddig, ugy ezentul is lankadni nem tudó buzgósággal törekvendik a jogos követelményeknek eleget tenni. A hitéletet híven feltüntető tudósításokra különös gond fordítatik.

A lap beltartalma nagy lendületet s érdekességet nyer az által, hogy abban a hazaszerte oly méltán pártolt Szent-István- és Szent-László-Társulatok érdekei hivatalosan s lehető kimerítően képviselvék.

Tisztelettel kéretnek a t. ez. érdemes plebános urak, egyházgondnokok, tanítók s minden rangu és rendü kath. hívek, miszerint a „Kath. Néplap”-ot pártolni s köreikben terjeszteni sziveskedjenek.

Meg fog jelenni e lap jövő évben is a szokott előfizetési föltételek mellett minden héten egyszer, csütörtökön.

Előfizetési ár: helyben félévre 1 frt 31 kr., egész évre 2 frt 62 kr.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., egész évre 3 frt 32 kr. o. é.

Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat **ügynöki hivatalába** (Lipótutca, 8-ik sz. alatt) **bermentesen** intézendők.

A t. ez. gyűjtőknek minden tiz előfizető után egy tisztelet-példánnyal kedveskedni el nem mulasztandjuk.

Pest, decemberhó 1-én 1862.

Szabóky Adolf,

felelős szerkesztő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT. FELELŐS SZERKESZTŐ: SZABÓKY ADOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).